

חידות לפרשת פנחס

הרב זאב וייטמן

ה. בקרבנות המועדות (מלבד סוכות), ישנן שתי קבוצות קרבנות. אחת - קבוצת הרגלים, והשניה - הימים הנוראים. והנה לכל קבוצה כזו מצטרפים, מועדים אחרים נוספים. אלו "מועדים" מצטרפים לרגלים, ומה היום שקרבנו זהה לימים הנוראים?

ו. הידעת שהעונש על חטא המרגלים לא כלל את ציבור הנשים? הסיבה - בגלל הבדלי גישה, וביחס אחר לארץ - של האשה! המקור להבדל, בתלונת הבנות, שמגלה שלארצן הן מאד נאמנות!

ז. בפרשת קורח נפגשנו בא-להי הרוחות, וכנוי זה חוזר בפרשתנו זאת. השווה את פרוש רש"י בשני המקומות, ועמוד על הקשר בין הרעיונות.

ח. אם תשווה את מנין השבטים בפרשתנו, למספרים המופיעים בפרק א' מספרנו, תגלה שבט שירד בצורה נכרת, והסיבה לכך ברש"י נזכרת.

א. לפרשת פנחס נקבעה הפטרה שאותה השבת (תשמ"ה) לא נקרא. הסיבה להחלפת ההפטרה והעילה, מצויה ברמב"ם (פי"ג) מהלכות תפילה. כדי להשלים את התשובה, עיין בקריאת השבוע הבא. שם התשובה טמונה - מדוע הדבר קורה דווקא השנה.

ב. כעת, לאחר שידועה העובדה וברורה, שהפטרת השבת לפנחס אינה קשורה, בכל אופן, מצא קשר בינה לפרשה, וזאת, בנושא המנוי וההקדשה!

ג. נחזור להפטרה שלא נקראה. מדוע זו לפרשת פנחס נקבעה? השווה בין מעשה גיבור ההפטרה, למעשהו של גיבור הסדרה. אם תשווה בין תגובת העם פה ושם, יאירו דברי ספורנו, שבראש הפרשה רשם. (דברים הנוגעים לחובת הציבור במחאה, על כל עוון, פשע וחטאה רעה. ואם מחובה זו נשמטים ולא עושים, בעוון היחידים כולם נתפשים).

ד. לפרק זה דמיון מרשים ונפלא, לפרשה נוספת בספר שמות - ספר הגאולה. אם תעיין בתנ"ך בהפטרת אותה הסדרה, תופתע לגלות מהי שם ההפטרה!

החידות נכתבו ע"י הרב וייטמן בהיותו רב קיבוץ כפר עציון, בשנת התשד"מ.
התשובות נכתבו ע"י צוות אתר ישיבה.

י"א. הכלל שבני-בנים הרי הם כבנים,
ידוע לנו ממקורות רבים ומגוונים.
ברשימת משפחות השבטים - בעיה,
שכלל זה מישב ופותר הקושיה.
הכוונה למשפחות מבנימין שאצלנו חסרות,
ואילו בס' בראשית ב"ויגש" הן מופיעות.
אם ברש"י תבדוק ותעיין,
תמצא שתשובה שונה השיב למתעניין.
י"ב. מצא בפרשתנו הזכרת מאורעות,
המסופרות בפרוטרוט בפרשות הבאות:
קרח, חוקת ובלק.
וישב, שמיני ושלח.

ט. שעיר לחטאת בכל מועד הוקרב לכפרה,
אולם בתאריך אחד המילה חטאת חסרה.
מהו היום בו קיים החסרון,
והאם עולה בדעתך רעיון לפתרון?
י. המילה המסיימת את ברכות העמידה,
מופיעה אצלנו בראשית הסדרה.
אם היטב בספר תורה או בתנ"ך מדוייק תעינו,
תמצאו שאת כתיבתה של אות אחת מעט שינו.

תשובות

א. כאשר שבת פנחס חלה לאחר י"ז בתמוז מפטירים ב'דברי ירמיהו' שהיא ההפטרות הראשונה של שלושת הפטרות הפורענות שקוראים לפני תשעה באב (כאשר שבת פנחס חלה לפני י"ז יהיו עוד שלוש שבתות אחרות עד תשעה באב ולכן מפטירים בהפטרות הרגילה בנבואת אליהו בסיני). 'נהגו כל ישראל להיות מפטירים קודם לתשעה באב בשלש שבתות בדברי תוכחה...' (רמב"ם ספר אהבה הלכות תפילה פרק י"ג הלכה י"ט).

ב. בפרשה מסופר על נתינת הכהונה לפנחס, ובהפטרות על הקדשת ירמיהו לנביא. ג. בפרשה מסופר על קנאת פנחס לה' ובהפטרות על קנאת אליהו. אליהו אומר 'ויבקשו את נפשי לקחתה', ולמעשה פנחס העם מסכים ולא מוחה 'בקנאו את קנאתי בתוכם - שעשה נקמתי לעיני כולם, כדי שבראותם זה ולא ימחו יכופר על אשר לא מיחו בפושעים, ובזה השיב את חמתי מעליהם' (ספורנו כ"ה, י"א).

ד. גילוי כבוד ה' לאליהו במערה בהר סיני דומה מאוד למעמד משה בנקרת הצור בפרשת כי תשא (שמות ל"ג-ל"ד), רש"י במלכים שם כותב שנקרת הצור של משה היא אותה המערה של אליהו. הפטרת פרשת כי תשא היא מעמד אליהו בהר הכרמל.

ה.

חטאת	עולה			פסח, שבועות וראשי חודשים
	כבש	איל	פר	
שעיר	7	1	2	ר"ה, יוה"כ ושמיני עצרת
			1	

בסוכות הכבשים והאילים כפולים (14, 2), הפרים מרובים (7-13) ושעיר חטאת אחד. ו. בנות צלפחד באות למשה ודורשות לקבל נחלה בארץ.

ז. בפרשת קרח משה מתפלל להצלת העם 'א-ל-א-לוהי הרוחות לכל בשר האיש אחד יחטא ועל כל העדה תקצוף' (ט"ז, כ"ב), ובפרשתנו משה מבקש שימונה מנהיג לעם ישראל 'פקוד ה' א-לוהי הרוחות לכל בשר איש על העדה' (כ"ז, ט"ז). בשני המקומות רש"י מפרש שהקב"ה יודע את מחשבות כל אחד ואחד. בפרשת קרח משה מתפלל שיעניש רק את החוטאים ולא את כל העם שבאמת לא חטאו, ובפרשתנו משה מתפלל שימונה מנהיג שיוודע לעמוד על דעתו של כל אחד ואחד.

ח. שבט שמעון במנין הראשון מנה 59,300 ובמנין השני 22,200 (חסרון של 37,100). רש"י מסיק מכך שכל עשרים וארבעה אלף המתים במגפה בשטים היו משמעון.

ט. בשבועות נאמר 'שעיר עזים אחד לכפר עליכם'. י. 'לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום', האות ו' במילה שלום קטועה באמצעיתה ונקראת 'שלום קטיעא'.

י"א. בספר בראשית נאמר 'ובני בנימין בלע ובכר ואשבל גרא ונעמן אחי וראש מופים וחופים וארד' (בראשית מ"ו, כ"א). בפרשתנו מנויות רק משפחות בלע, אשבל, אחירם (-אחי), שפופם (-מופים) וחופים, ובני בלע ארד ונעמן. רש"י (לפס' י"ג) מביא מגמרא שמשפחות בנימין נהרגו ע"י בני לוי כשחזרו ישראל שמונה מסעות לאחר מות אהרן.

י"ב. קרח- 'הוא דתן ואבירם קרואי העדה אשר הצו על משה ועל אהרן... חקת- 'ונאספת אל עמך גם אתה כאשר נאסף אהרן אחיך', בלק- 'פנחס... בקנאו את קנאתי בתוכם, וישב- 'וימת ער ואונן בארץ כנען, שמיני- 'וימת נדב ואביהוא בהקריבם אש זרה לפני ה', שלח- 'ובאלה לא היה איש מפקודי משה ואהרן הכהן... כי אמר ה' להם מות ימותו במדבר'.